

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

E: gp.mdds@gov.si

Številka: 0700-56/2023/49
Datum: 24. 2. 2025

Zadeva: **Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede možnosti udeležbe nečlana v posameznih aktivnostih invalidske organizacije**

Spoštovani,

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je v postopku ugotavljanja diskriminacije obravnaval primer tetraplegika, ki je to invalidnost pridobil kot posledico možganske kapi. Hotel se je včlaniti v Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine (v nadaljevanju: društvo), vendar mu je bilo članstvo zavrnjeno, ker ne izpolnjuje zdravstvenih pogojev za članstvo v društvu, saj pri njem ne gre za poškodbo ali obolenje hrbtenjače, kar je kot pogoj za včlanitev navedeno v statutu društva, ampak je njegovo stanje posledica možganske kapi, poškodb oziroma okvar hrbtenjače pa nima.

Zagovornik v obravnavanem postopku diskriminacije ni ugotovil, saj je presodil, da pogoj društva, kot je določen v statutu (da se lahko vanj včlanijo le osebe, ki imajo poškodbo ali okvaro hrbtenjače), sam po sebi ni diskriminatoren, zato do posega v predlagateljevo pravico do združevanja ni prišlo, prav tako pa ni bilo podano prikrajšanje v primerjavi z osebami v primerljivem položaju.

Je pa Zagovornik tekom obravnave navedene zadeve zaznal sistemski problem sedanje ureditve na področju invalidskih organizacij, saj je očitno, da določene storitve v okviru posebnih socialnih programov niso dostopne osebam z invalidnostmi, če te ne izpolnjujejo pogojev za včlanitev v določeno društvo (npr. storitev prevoza, če oseba ne izpolnjuje pogojev za včlanitev v določeno društvo, ki to storitev izvaja, ali ne izpolnjuje pogojev za včlanitev v katerokoli društvo, ali tako društvo sploh ne obstaja), saj jih invalidske organizacije nudijo samo svojim članom ali osebam, ki izpolnjujejo pogoje za članstvo.

Ker sodi Zakon o invalidskih organizacijah in urejanje področja invalidskega varstva na splošno v pristojnost Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, mu Zagovornik podaja sledeče priporočilo:

Zagovornik načela enakosti Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti skladno z drugo alinejo 21. člena ZVarD priporoča, naj zagotovi, da bodo posamezniki deležni določenih posebnih socialnovarstvenih storitev ne glede na to, ali izpolnjujejo pogoje za včlanitev v katerokoli društvo in ali tako društvo sploh obstaja (npr. v okviru javne službe za vse osebe z invalidnostmi).

Vljudno vas naprošamo, da nas v 30 dneh od prejema tega dopisa obvestite o upoštevanju priporočila.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Priloga:

- Utemeljitev strokovne službe Zagovornika k priporočilu št. 0700-56/2023/49

Poslano:

- naslovniku (e-pošta),
- zbirka dok. gradiva

V vednost:

- Urad Predsednice republike (po e-pošti: gp.uprs@predsednica-slo.si)
- Državni zbor (po e-pošti: gp@dz-rs.si)
- Državni svet (po e-pošti: gp@ds-rs.si)
- Varuh človekovih pravic (po e-pošti: info@varuh-rs.si)
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (po e-pošti: gp.mddsz@gov.si)
- Zveza paraplegikov Slovenije (po e-pošti: info@zveza-paraplegikov.si),
- Svet za invalide Republike Slovenije (po e-pošti: svetzainvalide-rs.mddsz@gov.si)
- Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (po e-pošti: info@nsios.si)
- Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije (po e-pošti: info@zveza-slepih.si)
- Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN (po e-pošti: info@gluhoslepi.si, zdruzenje.dlan@gmail.com)
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (po e-pošti: info@zveza-gns.si)
- Združenje Gluhih Slovenije 14 11 (po e-pošti: zgs1411@gmail.com)
- Sonček - zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije (po e-pošti: zveza@soncek.org)
- YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa (po e-pošti: yhd-drustvo@yhd-drustvo.si)
- Inštitut RS za socialno varstvo (po e-pošti: irssv@siol.net)
- Skupnost centrov za socialno delo Slovenije (po e-pošti: info@scsd.si)
- Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice (po e-pošti: info@kraljiulice.org)
- Društvo Mozaik – za socialno vključenost (po e-pošti: info@mozaik-drustvo.si)
- Zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog (Šent - Slovensko združenje za duševno zdravje) po (e-pošti: info@sent.si)

**UTEMELJITEV STROKOVNE SLUŽBE ZAGOVORNIKA K PRIPOROČILU
ŠT. 0700-56/2023/49**

Zagovornik načela enakosti Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti skladno z drugo alinejo 21. člena ZVarD priporoča, naj zagotovi, da bodo posamezniki deležni določenih posebnih socialnovarstvenih storitev ne glede na to, ali izpolnjujejo pogoje za včlanitev v katerokoli društvo in ali tako društvo sploh obstaja (npr. v okviru javne službe za vse osebe z invalidnostmi).

Zagovornik je prejel predlog za ugotavljanje diskriminacije, v katerem je predlagatelj navedel, da je utrpel možgansko kap in postal tetraplegik, zato se je hotel včlaniti v Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine (v nadaljevanju: društvo). Društvo je njegovo vlogo za članstvo s sklepom zavrnilo, saj po oceni pooblaščenega zdravnika Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Soča (v nadaljevanju: URI Soča) ne izpolnjuje pogojev za članstvo v društvu, kot so navedeni v statutu društva, ker pri njem ne gre za poškodbo ali obolenje hrbtenjače, ampak je njegovo stanje posledica možganske kapi.

Predlagatelj je v predlogu zatrjeval, da v članstvo ni bil sprejet zato, ker nima mehanske, temveč nevrolško poškodbo hrbtenjače, vendar pa ni dvoma, da je tetraplegik oziroma da ima tetraparezo, saj to izhaja tudi iz odpustnega pisma zdravnika URI Soča. Zaradi zavrnitve članstva v društvu je prikrajšan za prevoz za tetraplegike, ki ga nudi to društvo, letno obnovitveno rehabilitacijo in vključitev v športne aktivnosti. Zoper sklep o zavrnitvi članstva je vložil pritožbo, ki jo je upravni odbor društva prav tako zavrnil s sklepom, iz katerega izhaja, da je pooblaščen zdravnik podal mnenje, da gre pri predlagatelju za stanje po utrpeli obsežni ishemični možganski kapi v globini možganovine v področju mostiča in gre torej za centralno okvaro področja ponsa. Predlagatelj ima res stanje tetraplegije, a je ta posledica možganske kapi, ne pa poškodbe ali obolenja hrbtenjače.

Zagovornik je po preučitvi dejstev in okoliščin, ki sta jih navajali obe stranki, upošteva ZVarD, ZDru-1, statut društva in za to področje relevantno sodno prakso ugotovil, da pri zavrnitvi članstva predlagatelju v društvu ni šlo za ravnanje, ki bi ustrezalo diskriminaciji. Pogoji, ki jih je postavilo društvo, po Zagovornikovi presoji niso diskriminatorni in društvo s tem, ko je predlagatelju zavrnilo članstvo zaradi neizpolnjevanja teh pogojev, ni poseglo v njegovo pravico do svobode združevanja oziroma ga ni obravnavalo slabše v primerjavi z osebami v primerljivem položaju.

Po drugi strani pa je Zagovornik ugotovil, da društvo, v katerega bi se predlagatelj glede na svoje zdravstveno stanje lahko včlanil (Združenje bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije), ne zagotavlja določenih storitev, ki jih sicer nekatere invalidske organizacije zagotavljajo v okviru svojih posebnih socialnih programov za svoje člane oziroma osebe, ki izpolnjujejo pogoje za njihovo članstvo. Ena takih storitev je npr. storitev prevozov.

Zato je Zagovornik tekom obravnave navedene zadeve zaznal potencialni sistemski problem sedanje ureditve na področju invalidskih organizacij, saj je s tem primerom postalo očitno, da določene storitve v okviru posebnih socialnih programov niso dostopne osebam z invalidnostmi, če te ne izpolnjujejo pogojev za včlanitev v določeno društvo ali morda tako društvo sploh ne obstaja (npr. storitev prevoza, če oseba ne izpolnjuje pogojev za včlanitev v določeno društvo, ki to storitev izvaja, ali ne izpolnjuje pogojev za včlanitev v katerokoli društvo, ali tako društvo sploh ne obstaja), saj jih invalidske organizacije (konkretno v tem primeru Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine) nudijo samo svojim članom ali osebam, ki izpolnjujejo pogoje za članstvo. Če za primer vzamemo storitev prevozov: osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za članstvo ali invalidska organizacija, v katero bi se lahko včlanila, ne nudi možnosti organiziranih prevozov (kot je v obravnavanem primeru), je ta storitev nedostopna. Gre za širše sistemsko vprašanje, kako invalidske organizacije obravnavajo ljudi z invalidnostmi glede na njihove medicinske diagnoze, torej skozi prizmo medicinskega modela invalidnosti, ne pa skozi prizmo definicije invalidnosti iz Mednarodne konvencije o pravicah invalidov,¹ na kar Zagovornik sicer večkrat opozarja v okviru svojega delovanja².

¹ Zakon o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov in Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (MKPI), Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 37/08

² Nazadnje tudi v Posebnem poročilu Za uresničevanje pravic vseh ljudi z invalidnostmi v Sloveniji, avgust 2024, dostopno na: <https://zagovornik.si/wp-content/uploads/2024/08/Posebno-porocilo-Za-uresnicevanje-pravic-vseh-ljudi-z-invalidnostmi-v-Sloveniji-1.pdf>

Ker to vprašanje presega okvir konkretnega postopka, gre pa za ranljivo skupino prebivalstva, ga je Zagovornik obravnaval v okviru svoje pristojnosti izdaje priporočila.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je resorno pristojen organ za urejanje področja invalidskega varstva na splošno in v njegovo pristojnost sodi tudi Zakon o invalidskih organizacijah. Zato mu Zagovornik priporoča, naj zagotovi, da bodo posamezniki deležni določenih posebnih socialnovarstvenih storitev (npr. storitve prevozov) ne glede na to, ali izpolnjujejo pogoje za včlanitev v katerokoli društvo in ali tako društvo sploh obstaja (npr. v okviru javne službe za vse osebe z invalidnostmi).